

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi
alkoholilain muuttamisesta
HE 131/2025 vp

Hannu Jouhki
Toimitusjohtaja, YTT, KTM

Lausunnon pääkohdat

- Kotiinkuljetuksen todennetut riskit
- Alkon aseman muuttaminen
- Lupa- ja valvonta-asiat
- Yhteenvedo muutosehdotuksista

Kotiinkuljetuksen riskit

- Alkoholinkulutuksen siirtyminen valvotuista tiloista koteihin
- Riskejä:
 - Perhe- ja lähisuhdeväkivalta
 - Lasten altistuminen vanhempien alkoholinkäytön ongelmille.
 - Ikääntyneiden ja liikkumisrajoitteisten henkilöiden alkoholinkäytön haitallinen lisääntyminen
 - Riski- ja ongelmakäyttäjien kulutuksen lisääntyminen

Kotiinkuljetuksen riskit

Alcohol Change UK, [tutkimus](#) kuluttajilta, jotka olivat tilanneet alkoholia säännöllisesti edellisen 3 kk:n aikana (2024)

- 61 % käytti alkoholia useammin kuin kerran viikossa
- lähes 50 % vastaajista ylitti paikallisen riskikulutuksen rajan
- 47 % vastaajista oli vastaanottanut viimeisimmän tilauksensa samana päivänä ja 11 % vain puolen tunnin sisällä tilauksesta
- 30 % ilmoitti joskus tilanneensa alkoholia toimitusmyynnistä päihtyneenä
- 35 % oli joskus tilannut kotitoimituksen jatkaakseen juomista, kun alkoholi oli loppunut. Heistä yli puolet ilmoitti, että juominen olisi päättynyt, mikäli toimitusmyynti ei olisi ollut käytettävissä.

Alkon aseman muuttaminen

- Esitys muuttaa Alkon kansanterveydellistä tehtävää ja asemaa vastoin hallitusohjelmaa
- Kaiken alkoholin rajat ylittävä etämyynti vaikuttaisi Alkon asemaan ja heikentäisi alkoholin vähittäismyynnin yksinoikeusjärjestelmän perusteita
- Epätasapainoinen asetelma ulkomaisten ja kotimaisten alkoholimyyjien välille:
 - Kotimaiselle kaupalle kannuste perustaa yksiköitä lähialueille, josta voi harjoittaa rajat ylittävää etämyyntiä Suomeen myös nopeilla toimituksilla
 - Avaa kotimaiselle kaupalle jatkossa perusteen vaatia väkevien juomien vähittäismyyntioikeutta mainitun kilpailuepäsuhdan vuoksi.

Lupa- ja valvonta-asiat

- Valvonnan alaisia anniskelu- ja vähittäismyyntipaikkoja ääretön määrä vrt. nykytilanteeseen
- Koeostot uutena viranomaisvalvonnan muotona tuovat oman lisänsä valvonnan toteuttamiseen
- Veronkierron valvonta: ilmoittamisessa ja perinnässä epävarmuutta
- Tilaajan vahva sähköinen tunnistautuminen jätetty pois esityksestä
- Enintään 1000 euron seuraamusmaksu ei varmista riittävää sääntöjen kunnioittamista.

Muutosehdotukset

- Rajat ylittävään etämyyntiin samat rajoitukset kuin kotimaisille vähittäismyyntiluvan haltijoille. Siten etämyynti ulkomailta olisi mahdollista enintään 8,0-prosenttisille käymisteitse valmistetuille ja 5,5-prosenttisille muille juomille.
- Kotiinkuljetuksen vahvan tunnistautumisen velvoite on palautettava.
- Seuraamusmaksun ylärajaa on korotettava tuntuvasti ja se tulee määritellä esimerkiksi liikevaihtoperusteisesti.
- Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston sekä aluehallintovirastojen määrärahoja on korotettava sekä verovalvontaan osoitettava lisää resursseja.

A-klinikkasäätiö
ADDIKTIOIDEN ASiantuntija 70 VUOTTA

